

24.5.2004

583/4/02

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Esittelijäneuvos Eero Kallio

**HAASTEHAKEKEMUKSEN PÄIVÄYS JA SAMASTA ASIASTA TEHDYN
UUDEN KANTELUN TUTKIMINEN
VALTAKUNNANSYÖTTÄJÄNVIRASTOSSA**

1
KANTELU

Arvostelette eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamissanne 28.2.2002, 7.3.2002, 17.4.2002 ja 3.5.2002 sekä 15.5.2002 osoittamissanne kirjoituksissa valtiosyyttäjä A:n ja valtiosyyttäjä B:n menettelyä kanteluasioidenne käsittelyssä.

Katsotte, että B oli kanteluunne 12.1.2001 antamassaan vastauksessa virheellisesti todennut, että kihlakunnansyyttäjä C oli eräässä asiassa nostanut 24.11.2000 päivätyllä haastehakemuksella syytteen työsyrynnästä. Saitte kuitenkin myöhemmin tietää Kokemäen käräjäoikeuden laamannilta D:ltä, että käräjäoikeudessa oli samaa esitutkinta-asiaa koskeva haastehakemus vireillä, mutta se oli päiväty 19.12.2000.

Toiseksi arvostelette sitä, että valtiosyyttäjä A:n 12.2.2002 Teille lähettämästä vastauksesta sai sen käsityksen, ettei Valtakunnansyyttäjävirstolla olisi toimivaltaa tutkia samassa asiassa tehtyä kantelua uudelleen, vaikka olitte käsityksenne mukaan esittänyt asiassa uutta selvitystä.

Kolmanneksi arvostelette sitä, että valtiosyyttäjä E ei ollut 9.4.2002 Teille antamassaan vastauksessa vastannut esittämiinne kysymyksiin.

- - -

3
RATKAISU

3.1
Kahden eri päivämäärän esiintymien haastehakemuksessa

Saadun selvityksen mukaan haastehakemus on Sakari-rikosasiain asianhallintajärjestelmässä syyttäjän työstettävissä siihen saakka, kunnes se konekielisesti siirretään käräjäoikeuteen. Haastehakemuksen päiväys päivittyy siirtämiseen saakka sille päivälle, jona käyttäjä avaa haastehakemuksen. Haastehakemus voidaan kuitenkin lukita valmiiksi myös ennen sen siirtämistä käräjäoikeuteen. Yleensä tämä tehdään kuitenkin vasta siirtämisen yhteydessä. Syyttäjä voi siis muokata haastehakemusta niin kauan, kun hän

on siirtänyt sen käräjäoikeuteen. Sen jälkeen muokkaaminen edellyttää sitä, että käräjäoikeus palauttaa asian syyttäjälle.

Kirjoituksessanne mainitut kaksi päiväystä ovat aiheutuneet tästä. Myös laamanni D on Teille 6.3.2002 lähettämässään vastauksessa todennut, että käräjäoikeuteen on tullut vain 19.12.2000 päivätty haastehakemus. D:kin toteaa, että päivämäärää koskevat eroavuudet johtuvat puhtaasti teknisistä syistä. Lisäksi hän on todennut, että mitään salaisia järjestyksiä ei ole olemassa.

Valtakunnansyyttäjä toteaa lausunnossaan, että kysymyksessä ei ole ollut haastehakemuksen väärentäminen tai väärän tiedon antaminen, kuten olette väittänyt. Haastehakemuksen päiväyksellä ei ole oikeusvaikutuksia asianosaisten kannalta. Valtakunnansyyttäjä katsoo kuitenkin, että kirjallisten tulosteiden ottamista lukitsemattomista tai käräjäoikeudelle siirtämättömistä haastehakemuksesta tulee välttää, jotta varmistetaan se, että haastehakemuskappaleet ovat sisällöltään varmasti yhdenmukaisia.

Yhdyn valtakunnansyyttäjän edellä esittämään käsitykseen. Totean lisäksi, että lukitsemattomien tulosteiden toimittamista syyttäjälaitoksen ulkopuolelle tulisi välttää. Tässä tapauksessa tulostetta käsiteltiin syyttäjälaitoksen sisällä. Valtionsyyttäjä B:n vastauksen sisältö piti muilta osin paikkansa. Ainoastaan haastehakemuksen päiväys oli toinen.

3.2

Valtakunnansyyttäjäviraston toimivalta tutkia uusi samaa asiaa koskeva kantelu

Valtakunnansyyttäjä toteaa lausunnossaan, että ylimmällä syyttäjällä ja hänen delegoimaansa toimivaltaa käyttävillä valtiosyyttäjillä on oikeus tutkia aikaisemmin ratkaistu kanteluasia uudelleen, jos uusi selvitys antaa siihen aihetta. Valtakunnansyyttäjänviraston toiminnan alkua iheessä haluttiin kuitenkin korostaa valtakunnansyyttäjän toimivallan delegoinnin merkitystä, koska kansalaiset eivät mieltäneet sitä, että valtiosyyttäjän tehdyssä päätöksensä valtion syyttäjän valtuuksin asia oli jo ratkaistu ylimmän syyttäjän toimivallalla. Tällaisesta päätöksestä ei voi tehdä enää kantelua valtakunnansyyttäjälle tai apulaisvaltakunnansyyttäjälle.

A toteaa selvityksessään saaneensa 29.1.2001 päiväystä kirjoituksessanne sen käsityksen, että kihlakunnansyyttäjä C olisi erheellisesti ilmoittanut haastehakemuksen päiväksi 24.11.2000, kun oikea päivä olisi ollut 13.12.2000. Koska tällä seikalla ei näyttänyt olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta, asia ei valtiosyyttäjä A:n mukaan antanut aihetta uuteen käsittelyyn. Tämän vuoksi A lähetti Teille lyhyen hallinnollisen kirjeen, jossa hän tämän ilmoituksen lisäksi vastasi arkistointia koskevaan tiedusteluunne.

Valtakunnansyyttäjä katsoo, että valtiosyyttäjä A:n Teille 12.2.2002 antamassa vastauksessa korostettiin sitä, että aikaisempi ratkaisu oli annettu jo ylimmän syyttäjän toimivallalla. Asiassa olisi voitu seikkaperäisemmällä sananvalinnalla tuoda nimenomaisesti esiin se, että saman kanteluasian

tutkiminen uudelleen valtakunnansyyttäjänvirastossa oli sinänsä mahdollista, jos siinä oli annettu selvitystä. Kantelun ratkaisijalla saattaa kuitenkin olla erilainen käsitys siitä, onko kantelussa esitetty uutta asiaan vaikuttavaa selvitystä.

Käsitykseni mukaan valtiosyyttäjä A:n antama vastaus on ollut tältä osin liian suoraviivainen. A jätti toteamatta, että kantelija ei ollut esittänyt sellaista uutta selvitystä, jonka perusteella asia voitaisiin tutkia ja arvioida uudelleen. Kaiken lisäksi 29.1.2001 päivätyssä kirjoituksessanne oli päiväyksistä sellaista uutta, joka olisi antanut aiheen päiväyksiä koskevan asian selviämiseen Teille. Näin olisi todennäköisesti välttytty myös tältä kantelulta.

Kiinnitän Valtakunnansyyttäjänviraston huomiota perustelujen huolellisuuteen ja riittävyteen. Perustelut eivät saisi johtaa väärin käsityksiin näin olennaisilta osin. Kiinnitän lisäksi valtiosyyttäjä A:n huomiota siihen, että 29.1.2001 päivätty kirjoitus sisälsi sellaista uutta selvitystä, joka olisi antanut aiheen esitettyjen kysymysten laajempaan selostamiseen.

Näin olisi valtakunnansyyttäjän mukaan voitu menetellä myös valtiosyyttäjä E:n Teille lähettämässä vastauksessa. E oli vastauksessaan viitannut vain apulaisvaltakunnansyyttäjän sija isen, valtiosyyttäjä F:n ja E:n allekirjoittamaan apulaisoikeusasiamiehelle osoitettuun, esillä olevassa asiassa annettuun lausuntoon (9.4.2002 dnro 16.6.2/02).

Valtakunnansyyttäjän mukaan E olisi voinut vastaukseensa sisällyttää maininnan edellytyksistä, joilla samaa asiaa koskeva kantelu voidaan tutkia uudelleen Valtakunnansyyttäjänvirastossa. Päiväystä koskevat asiat ilmenivät E:n mukaan vastaukseen liitetystä lausunnosta. Muutoin tiedustelitte asioita yleisellä tasolla. E ei katsonut aiheelliseksi niihin enempää vastata. Yhdyn valtakunnansyyttäjän esittämään. En katso kuitenkaan aiheelliseksi puuttua asiaan enemmälti.

Saadusta selvityksestä ei ole pääteltävissä, että valtiosyyttäjä F:n lausunnossa käytetty kieli olisi ollut asiatonta.

4

TOIMENPITEET

Kirjoituksenne eivät anna aihetta muuhun, kuin että saatan edellä 3.1 ja 3.2 kohdissa esittämäni käsitykset valtakunnansyyttäjän ja Valtakunnansyyttäjänviraston tietoon lähettämällä Kuusimäelle jäljennöksen tästä vastauksestani.